

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>**Melyik ország joga alkalmazandó?**

Melyik ország joga alkalmazandó?

Románia

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

(választható)

Romániában a nemzetközi magánjog nemzeti forrásai a következők: az Alkotmány; a polgári törvénykönyv VII. címe és a polgári perrendtartás; a külföldi állampolgárokra, a társaságokra, a cégjegyzékre és az állampolgárságra vonatkozó nemzetközi magánjoghoz kapcsolódó különféle különös törvények.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

(választható)

A Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferenciának a polgári eljárásról, a közokiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének (felülhitelesítésének) mellőzéséről, az iratok kézbesítéséről, a bizonyításfelvételről, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről, a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól, a gyermekek védelméről, az örökbefogadásról, a joghatósági megállapodásokról és a tartási kötelezettségekről szóló egyezményei.

Az Európa Tanácsnak a kereskedelmi ügyekben folytatott választottbíráskodásról, a gyermek felügyeletére vonatkozó eljárásokban a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, a külföldi joggal kapcsolatos tájékoztatásról, az örökbefogadásról, a házasságon kívül született gyermekek jogállásáról és az állampolgárságról szóló egyezményei.

Az Egyesült Nemzeteknek a nők és gyermekek jogainak kérdéseiről, a gyermektartási kötelezettség külföldön történő behajtásáról, a választottbíráskodásról, az immunitásról, a közlekedésről, a szellemi tulajdonjogról, a szerződésen kívüli felelősségről, a szennyezésért való polgári kártérítési felelősségről, a beszállásról, az elévülési időkről és az adásvételi szerződésről szóló egyezményei.

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Románia a polgári ügyekben nyújtandó jogsegélyről szóló egyezményt kötött Albániával, Algériával, Ausztriával, Belgiummal, Bulgáriával, a Cseh Köztársasággal, Dél-Koreával, az Egyesült Királysággal, Egyiptommal, Franciaországgal, Görögországgal, Kínával, Kubával, Lengyelországgal, Macedóniával, Magyarországgal, Marokkóval, Moldovával, Mongóliával, Olaszországgal, Oroszországgal, Spanyolországgal, Szerbiával, Szíriával, Szlovákiával, Szlovéniával, Törökországgal, Tunéziával és Ukrajnával.

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

A külföldi jog nemzetközi elemmel rendelkező jogviszonyra történő alkalmazására a bíróság hivatalból vagy az érintett fél saját kezdeményezésére hivatkozhat.

Aktív szerepe alapján a bíróság hivatalból felvetheti valamely külföldi jog alkalmazását, és a feleket a külföldi jog alkalmazásával kapcsolatban vitára készítheti, amennyiben a román kollíziós szabály hivatkozik az adott külföldi jogra. Ezenfelül bármely érintett fél hivatkozhat a bíróság előtt külföldi jogra a hozzáférhetőség elve alapján.

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A külföldi jog magában foglalja az anyagi jogi rendelkezéseket (beleértve a kollíziós szabályokat), kivéve, ha a felek megválasztották az alkalmazandó külföldi jogot; a jogi aktusok formájára és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra irányadó külföldi jogi eseteket és az olyan nemzetközi egyezményekben rögzített más különös eseteket, amelyekben Románia az Európai Unió joga vagy jogszabály révén részes fél.

Amennyiben a külföldi jog visszaüt a román jogra vagy más állam jogára, kifejezett eltérő rendelkezés hiányában a román jog alkalmazandó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2559. és 2560. cikkét.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

A külföldi jog magában foglalja az anyagi jogi rendelkezéseket (beleértve a kollíziós szabályokat), kivéve, ha a felek megválasztották az alkalmazandó külföldi jogot; a jogi aktusok formájára és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra irányadó külföldi jogi eseteket és az olyan nemzetközi egyezményekben rögzített más különös eseteket, amelyekben Románia az Európai Unió joga vagy jogszabály révén részes fél.

Amennyiben a külföldi jog visszaüt a román jogra vagy más állam jogára, kifejezett eltérő rendelkezés hiányában a román jog alkalmazandó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2559. és 2560. cikkét.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

Olyan esetek, amelyekben a kapcsoló tényező változása ellenére is minden esetben a régi jog alkalmazandó: az utolsó állampolgárság joga (a vélelmezett haláleset, távollét vagy eltűnést megállapító határozat); az a jog, amely a gyermek születésének napján irányadó a gyermek szülei közötti házasság joghatásaira (a gyermek házasságon belüli születése); a gyermek nemzeti joga születésének napjától kezdve (a gyermek házasságon kívüli születése). Olyan esetek, amelyekben a régi jog a kapcsoló tényező változása ellenére is megelőzi az új jogot: azon állam joga, ahova a vagyontárgyat szállították (szállítandó vagyontárgy); a szerződés megkötését követően a jellemző teljesítés adósának lakóhelye/székhelye szerinti jog (valamely szerződés szerinti legszorosabb kapcsolatok megállapítása).

Olyan esetek, amelyekben a kapcsoló tényező változása esetén akár az új, akár a régi jog alkalmazható: azon hely joga, ahol a jogot keletkeztető vagy megszüntető jogi tény felmerülésének idején az ingó vagyontárgy található (dologi jogok alapítása, átruházása vagy megszüntetése); a közzétételi formák teljesítésének helyén és idején alkalmazandó jog (korábban áthelyezett vagy később egy másik országba szállítandó ingó vagyontárgy); azon állam joga, ahol a vagyontárgy a birtoklás időszakának kezdetén volt, vagy ahova azt szállították (elbirtoklás).

Olyan esetek, amelyekben a kapcsoló tényező változása esetén a kedvezőbb jog alkalmazandó: az állampolgárság nagykorúvá válással kapcsolatban történő változása esetén; a gyermek házasságon kívüli születése esetén (ha születéskor kettős állampolgár).

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A külföldi jog nem alkalmazandó, ha sérti a román nemzetközi magánjog szerinti közrendet (például ha olyan eredményre vezet, amely összeegyeztethetetlen a román vagy az európai uniós jog alapelveivel és az alapvető emberi jogokkal), vagy ha a külföldi jog a román jog sérelmére elkövetett csalás révén vált alkalmazandóvá. Külföldi jog alkalmazásának hiányában a román jog alkalmazandó.

Kivételesen a nemzetközi magánjogra vonatkozó nemzeti szabályok alapján meghatározott jog nem alkalmazható, ha a jogviszony e joggal igen távoli kapcsolatban áll. Ebben az esetben a jogviszonyhoz legszorosabban kapcsolódó jog alkalmazandó.

A nemzetközi elemmel rendelkező jogviszonyokat szabályozó román jogban foglalt kötelező rendelkezések elsőbbséget élveznek. Egy másik állam jogában foglalt kötelező rendelkezések közvetlenül alkalmazhatók nemzetközi elemmel rendelkező jogviszony szabályozására is, ha a jogviszony szorosan kapcsolódik ezen állam jogához, és a felek jogos érdekei ezt kívánják.

Lásd a polgári törvénykönyv 2564. és 2566. cikkét.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A bíróság a külföldi jog tartalmát az e jogot előíró állami szervektől kapott tanúsítvánnyal, szakértői véleménnyel vagy más megfelelő módon révén határozza meg. Előfordulhat, hogy a külföldi jogra hivatkozó félnek kell bizonyítania a külföldi jog tartalmát.

Lásd a polgári törvénykönyv 2562. cikkét; a nemzetközi polgári jogsegélyről szóló 189/2003. sz. törvény 29. cikkét; a külföldi jogról való tájékoztatásról szóló, 1968-ban Londonban megkötött európai egyezményt és az 1.3. pontban felsorolt államokkal megkötött kétoldalú szerződéseket.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

Valamely okirat tartalmát a felek vagy az okirat szerzője által választott jog határozza meg. A felek választhatnak az okirat egészére vagy kizárólag egy részére irányadó jogot.

Jogválasztás hiányában azon állam joga alkalmazandó, amelyhez az okirat a legszorosabban kapcsolódik (a jellemző teljesítésre kötelezett fél állama vagy az az állam, amelyben az okirat megkötésének napján az okirat szerzője lakóhellyel vagy székhellyel rendelkezik), ha pedig ez a jog nem határozható meg, az okirat megkötésének helye szerinti jog.

Valamely okirat alaki követelményeit az okirat tartalmára irányadó jog határozza meg. Az okiratot érvényesnek kell tekinteni, ha teljesíti a következő jogok egyike által meghatározott feltételeket: az elkészítésének helye szerinti jog; az állampolgárság szerinti jog vagy az ehhez hozzájáruló személy szokásos tartózkodási helyének joga; vagy az okirat érvényességét vizsgáló hatóság által alkalmazott nemzetközi magánjog szerint irányadó jog.

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogot az európai uniós rendeletek alapján, az e rendeletek hatályán kívül eső ügyekben pedig a szóban forgó okiratra alkalmazandó jogra vonatkozó nemzeti rendelkezések alapján kell meghatározni, kivéve, ha nemzetközi egyezmények vagy különös rendelkezések másként rendelkeznek.

Lásd a polgári törvénykönyv 2640–2646. cikkét.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogot az európai uniós rendeletek alapján, az e rendeletek hatályán kívül eső ügyekben pedig a felek közötti korábbi jogviszony tartalmát szabályozó jog alapján kell meghatározni, kivéve, ha nemzetközi egyezmények vagy különös rendelkezések másként rendelkeznek.

A magánélethez való jog vagy a személyhez fűződő jogok megsértésén alapuló jogorvoslati kérelmekre – a sérelmet szenvedett személy választása szerint – a sérelmet szenvedett személy szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga, a sérelmes eredmény bekövetkezésének helye vagy a jogsértést elkövető fél szokásos tartózkodási helye vagy székhelye szerinti állam joga az irányadó.

A személyhez fűződő jogok megsértésével szembeni fellépés jogára a kiadvány megjelenése vagy a program sugárzása államának joga az irányadó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2641. és 2642. cikkét.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

Az egyén nevére saját nemzeti joga az irányadó. A gyermek nevének születés kori megállapítására – választástól függően – a mindkét szülő és a gyermek közös állampolgársága szerinti állam joga vagy azon állam joga az irányadó, ahol a gyermek született és születésétől fogva élt.

Az egyén lakóhelyére a nemzeti jog az irányadó.

Az egyének családi jogállására, valamint jog- és cselekvőképességére a nemzeti joguk az irányadó. Valamely konkrét jogviszonnyal kapcsolatos különös jog- és cselekvőképtelenségi esetekre az érintett jogviszonyra alkalmazandó jog az irányadó. A személyiség kezdetét és megszűnését az egyes személyek nemzeti joga határozza meg.

A teljes jog- és cselekvőképességgel rendelkező egyén számára nyújtott gondozásra azon állam joga az irányadó, amelyben az egyén szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik a gondnokság alá helyezés napján vagy egyéb védelmi jellegű intézkedés megtételének napján.

Lásd a polgári törvénykönyv 2570., 2572–2576. és 2578–2579. cikkét.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A gyermek házasságon belüli születését a szülők házasságának általános joghatásaira a születés napján irányadó jog szerint kell megállapítani.

Amennyiben a szülők házassága a gyermek születése előtt megszűnt vagy azt felbontották, a megszűnés vagy felbontás napján a házasság joghatásait szabályozó jog az irányadó. Ez vonatkozik a házasságból született gyermek apaságának tagadására, valamint valamely név gyermek általi felvételére is.

A gyermek házasságon kívüli születését a gyermek születést követő nemzeti joga alapján kell meghatározni, amely vonatkozik a gyermeki viszony elismerésére és annak joghatásaira, valamint a gyermeki viszony elismerésének megtámasztására. Amennyiben a gyermek a románon kívül több más állampolgársággal is rendelkezik, a rá nézve legkedvezőbb állampolgárság szerinti jog alkalmazandó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2603–2606. cikkét.

3.4.2 Örökbefogadás

Az örökbefogadás elvégzéséhez szüksége lényeges feltételeket az örökbefogadó és az örökbe fogadni kívánt gyermek nemzeti joga határozza meg.

Ezeknek teljesíteniük kell a két nemzeti jog mindegyike által megállapított, mindkét jogrendszer szerint kötelező feltételeket is. A közösen örökbe fogadó házastársakkal vagy a másik házastárs gyermekét örökbe fogadó házastárssal szemben támasztott lényeges feltételeket a házasság általános joghatásaira irányadó jog állapítja meg.

Az örökbefogadás joghatásaira, az örökbefogadó és az örökbefogadott közötti kapcsolatra, valamint az örökbefogadás felbontására az örökbefogadó nemzeti joga, ha pedig mindkét házastárs örökbefogadó, a házasság általános joghatásaira irányadó jog alkalmazandó.

Az örökbefogadás alakosságaira az örökbefogadás államának joga az irányadó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2607–2610. cikkét.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

A házasságkötés anyagi jogi feltételeit az egyes jövőbeni házastársak házasságkötés időpontja szerinti nemzeti joga határozza meg.

A házasságkötés alakosságaira a házasságkötés államának joga az irányadó.

A házasságkötésre vonatkozó jogi követelményekre irányadó jog alkalmazandó a házasság érvénytelenségére és az ilyen érvénytelenség joghatásaira is.

A házasság általános joghatásaira a házastársak közös szokásos tartózkodási helyének joga, ennek hiányában pedig a házastársak közös állampolgárságának joga az irányadó. Közös állampolgárság hiányában a házasságkötés államának joga alkalmazandó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2585–2589. cikkét.

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

Románia alkalmazza a „Róma III” rendeletet.

A nemzeti jog szerint a házastársak kölcsönös megállapodással úgy dönthetnek, hogy a következő jogok egyike legyen alkalmazandó a házasság felbontására: azon állam joga, amelyben a jogválasztási megállapodás napján a házastársak közös szokásos tartózkodási helye található; azon állam joga, amelyben a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye volt, ha legalább egyikük még a jogválasztási megállapodás napján is ott él; azon állam joga, amelynek bármelyik házastárs az állampolgára; azon állam joga, amelyben a házastársak legalább 3 évig éltek; vagy a román jog.

A házasság felbontására alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó megállapodást a házasság felbontásáról szóló döntés meghozataláért felelős hatóság elé utalás napjáig lehet megkötni vagy módosítani. A bíróságnak ugyanakkor a házastársak megállapodását legkésőbb azon az első meghallgatáson figyelembe kell vennie, amelyre a feleket szabályosan idézték.

Amennyiben a házastársak nem választanak jogot, a házasság felbontására irányadó jog: azon állam joga, amelyben a házasság felbontására irányuló kereset előterjesztésekor a házastársak közös szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek; közös szokásos tartózkodási hely hiányában a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga, ha legalább az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye ezen állam területén található a házasság felbontására irányuló kereset előterjesztésekor; ennek hiányában a házasság felbontására irányuló kereset előterjesztésekor a házastársak közös állampolgárságának joga; a házastársak közös állampolgárságának hiányában a házastársak utolsó közös állampolgárságának joga, amennyiben legalább egyikük megőrizte ezt az állampolgárságot a házasság felbontására irányuló kereset előterjesztésének napján; minden más esetben pedig a román jog.

A házasság felbontására irányadó jog a különválásra is megfelelően alkalmazandó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2597–2602. cikkét.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A tartási kötelezettségre alkalmazandó jogot az európai uniós rendeletek alapján kell meghatározni (polgári törvénykönyv 2612. cikke).

3.6 Házassági vagyoni jogi rendszerek

A házassági vagyoni jogi rendszerre a házastársak által választott jog alkalmazandó (az egyik házastárs szokásos tartózkodási helyének joga a választás napján; bármelyik házastárs állampolgárságának joga a választás napján; vagy a házasságkötést követő első közös szokásos tartózkodási hely joga). Ez a jog irányadó a harmadik felekkel szembeni nyilvánosságot és kikényszeríthetőséget, valamint – esetlegesen a megkötés helyének jogával együtt – a házassági vagyoni jogi szerződés megkötéséhez szükséges alakiságokra.

A házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jog megválasztásáról szóló megállapodás a házasságkötés előtt, a házasságkötéskor és a házasság során is megköthető.

Az alaki feltételeket a házassági vagyoni jogi rendszerre irányadóként választott jog vagy a megállapodás megkötésének helye szerinti jog szabályozza.

Amennyiben a házastársak nem választottak a házassági vagyoni jogi rendszerükre alkalmazandó jogot, arra a házasság általános joghatásaira alkalmazandó jog az irányadó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2590–2596. cikkét.

3.7 Öröklés, végintézkedések

Románia alkalmazza a 650/2012/EU rendeletet.

A nemzeti jogban az öröklésre az örökhagyó elhalálozás időpontjában meglévő szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga az irányadó.

Az egyén az öröklésre alkalmazandó jogként választhatja az állampolgársága szerinti állam jogát. Az alkalmazandó jog megválasztása esetén e jog irányadó a jogválasztási nyilatkozatban kifejezett hozzájárulás fennállására és érvényességére.

A végrendelet elkészítése, módosítása vagy visszavonása akkor tekintendő érvényesnek, ha az okirat megfelel az elkészítése, módosítása vagy visszavonása napján, illetve a végrendelkező elhalálozása napján alkalmazandó alaki követelményeknek a következők szerint: a végrendelkező nemzeti joga; a szokásos tartózkodási hely joga; az okirat elkészítése, módosítása vagy visszavonása helyének joga; az ingatlan fekvési helyének joga; vagy az örökölt vagyontárgyak átadási eljárását lefolytató bíróság vagy szerv joga.

Amennyiben az öröklésre alkalmazandó jog alapján nincs örökös, a Románia területén található/fekvő vagyontárgyakat a román állam szerzi meg az örökös nélküli hagyatéki vagyon odaítélésére vonatkozó román jog alapján.

Lásd a polgári törvénykönyv 2633–2636. cikkét.

3.8 Ingatlan

A vagyontárgy fekvésének helye szerinti jog (*lex rei sitae*) olyan kérdéseket szabályoz, mint például: birtoklás, tulajdonjog és vagyontárgyakon fennálló más dologi jogok, beleértve a biztosítékot; (a tulajdonlás időszakának kezdetét követően) elbirtoklás; (amikor az e jogot keletkeztető, módosító vagy megszüntető jogi tény bekövetkezett) a helyet változtatott vagyontárgyon fennálló dologi jogok alapítása, átruházása vagy megszüntetése; (az ingó jelzálogról szóló szerződés megkötésekor) az érvényesség feltételei, a közzététel és az ingó jelzáló joghatásai; a közzététel formái és az ingatlanra vonatkozó jogok alapítása; valamint (a lopás/kivétel vagy a kereset idején) az ellopott vagy jogellenesen kivitt vagyontárgyakra vonatkozó követelések.

A szállítás alatt álló vagyontárgyra a feladás államának joga az irányadó.

A közlekedési eszközön fennálló dologi jogok alapítására, átruházására vagy megszüntetésére irányadó: a légi jármű lobogójának vagy a légi jármű lajstromba vétele államának joga; az örökségét képező vasúti és közúti járművek vonatkozásában a közlekedési társaság szervezeti jogállására irányadó jog. A részvények vagy kötvények – akár látra szóló, akár névre szóló formában történő – kibocsátására a kibocsátó jogi személy szervezeti jogállására alkalmazandó jog az irányadó.

A szellemi alkotás szerzői jogának keletkezésére, tartalmára és lejártára az első közzététel helye szerinti állam joga az irányadó.

A szellemi tulajdonjogok keletkezésére, tartalmára és lejártára a letétbe helyezés vagy lajstromba vétel, illetve a letétbe helyezés vagy lajstromba vétel iránti kérelem előterjesztése államának joga az irányadó.

Lásd a polgári törvénykönyv 2613–2632. cikkét.

3.9 Fizetéseképtelenség

Az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket a fizetéseképtelenségi eljárásról és a fizetéseképtelenség elkerülését célzó eljárásokról szóló 85/2014. sz. törvény tartalmazza, amelyek elősegítik a fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló 2015/848/EK rendelet alkalmazását.

Utolsó frissítés: 08/08/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.